

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики

Р І Ш Е Н Н Я

Протокол № 152
від 29 серпня 2024 року

Про проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання діяльності платформ спільного доступу до інформації, через які поширюється масова інформація, внесений народним депутатом України Княжицьким М. Л. та іншими народними депутатами України (реєстр. № 11115)

За дорученням Голови Верховної Ради України Стефанчука Р. О. Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики на засіданні 29 серпня 2024 року розглянув проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання діяльності платформ спільного доступу до інформації, через які поширюється масова інформація, внесений народним депутатом України Княжицьким М. Л. та іншими народними депутатами України (реєстр. № 11115 від 25.03.2024 р.).

Метою законопроекту, як зазначено в пояснювальній записці, є створення ефективного законодавства, яке дозволяло б забезпечити реалізацію прав на свободу вираження поглядів і одночасно захищало національні інтереси України у сфері інформаційної безпеки та права користувачів медіа - сервісів.

Автори пропонують шляхом внесення змін до законів України «Про медіа» «Про центральні органи виконавчої влади», «Про банки і банківську діяльність» та «Про хмарні послуги» унормувати діяльність платформ спільного доступу до інформації, які мають в Україні багатомільйонну аудиторію користувачів і потужний медійний вплив, зокрема, в частині:

- надання провайдером платформ спільного доступу до інформації, через які поширюється масова інформація, статусу суб'єктів у сфері медіа у разі наявності на таких платформах сторінок (облікових записів, каналів тощо), через які поширюється масова інформація;

- встановлення законодавчих вимог щодо діяльності провайдерів платформ спільного доступу до інформації, через які поширюється масова інформація, в тому числі і відповідальності за порушення законодавства, аналогічних вимогам до провайдерів платформ спільного доступу до відео, передбачених Законом України «Про медіа», за винятком обов'язкової реєстрації. Замість реєстрації новели проекту передбачають зобов'язання для провайдерів платформ спільного доступу до інформації, через які поширюється масова інформація, забезпечити присутність в Україні свого представника (представництва, юридичну особу або фізичну особу з довіреністю) для комунікації з регулятором у сфері медіа та органами державної влади. Ця вимога не поширюється на платформи, які зареєстровані або мають представництво в ЄС, що відповідає статті 13 Регламенту (ЄС) 2022/2065 (так званий «Закон про цифрові послуги» або «Digital Service Act»);
- покладення на провайдерів платформ спільного доступу до інформації, через які поширюється масова інформація, обов'язку надавати на вимогу Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення документів про структуру власності та джерела фінансування. Національна рада може вимагати відповідні документи для встановлення дотримання провайдером умов, передбачених статтею 120 Закону України «Про медіа». Вказані умови не допускають діяльність в Україні суб'єктів у сфері медіа, які належать або фінансуються резидентами держави-агресора;
- встановлення заборони для органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, а також а також для надавачів фінансових послуг використовувати платформи спільного доступу до інформації з непрозорою структурою власності їх провайдерів. Також не допускається встановлення вказаних платформ та пов'язаних з ними сервісів на пристрої, які використовуються для службових цілей, що відповідає практиці низки країн ЄС та Швейцарії;
- доручення Кабінету Міністрів України врегулювати порядок використання сервісів платформ спільного доступу до інформації з непрозорою структурою власності військовослужбовцями, працівниками правоохоронних органів.

Проаналізувавши новели законопроекту (№ 11115) в контексті викликів та проблем національної безпеки, пов'язаних із діяльністю низки платформ спільного доступу до інформації, зокрема популярного месенджера Telegram, який вийшов на перше місце в Україні за кількістю споживачів новинного контенту (72%), Комітет вважає, що діяльність платформ доступу до інформації, які мають облікові записи, канали, тощо, через які поширюється масова інформація, повинні регулюватися національним законодавством.

Слушним аргументом для запровадження регулювання є те, що, наприклад, платформу Telegram експерти пов'язують з державою-агресором, на території якої знаходиться частина її серверів. Про причетність цілого ряду каналів на платформі Telegram до російських спецслужб йдеться у спільній заяві щодо захисту інформаційного простору України від російських ворожих Телеграм-каналів, зробленій Центром протидії дезінформації при РНБО України.

Через політику «вільної комунікації», анонімності, доступності ця платформа стала притулком для правих екстремістів, ісламських радикалістів, використовується терористами, торговцями наркотиками і зброєю, а ще вона є потужним інструментом поширення рашистської пропаганди у світі та ефективною системою зв'язку для армії російської федерації, яка веде загарбницьку війну на знищення української нації і держави.

Наразі у Європейському Союзі усвідомлюють рівень небезпеки і також вживають заходи для балансу між правом громадян на вільне вираження думки та безпекою в широкому сенсі, в тому числі інформаційною.

Власники платформи Telegram під загрозою обмеження діяльності в ЄС та мільярдних штрафів змушені були цього річ відкрити представництво у Євросоюзі, призначити своїм європейським представником бельгійську компанію EDSR та погодитись на те, що Бельгійський інститут поштових послуг (ВІРТ), як регулятор, здійснюватиме нагляд за діяльністю месенджера в частині забезпечення модерації та оперативного видалення забороненого контенту, а також перевірятиме його діяльність на відповідність приписам Закону ЄС Про цифрові послуги (Digital Service Act, DSA).

Отже, на території ЄС люди отримали можливість звертатися до ВІРТ у разі ігнорування адміністрацією месенджера їхніх скарг на факти виявлення протиправний контенту у Telegram.

Концептуально такі ж правові алгоритми для забезпечення права громадян України результативно комунікувати з адміністрацією соціальних мереж і месенджерів, та створення можливостей регулятору медійної сфери забезпечувати дотримання вимог національного законодавства, закладені у новелах законопроекту про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання діяльності платформ спільного доступу до інформації, через які поширюється масова інформація.

Принагідно зауважимо, що предмет правового регулювання пропонованих законопроектом (№11115) новел охоплюється Главою 6 "Заснування підприємницької діяльності, торгівля послугами та електронна торгівля" Розділу IV "Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею", а також Главою 14 "Інформаційне суспільство" та Главою 15 "Політика з питань аудіовізуальної галузі" Розділу V "Економічне та галузеве співробітництво" Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про

асоціацію), а також розділом 3 “Свобода підприємництва та надання послуг”, а також розділом 10 “Цифрова трансформація та медіа” у рамках переговорного процесу щодо членства в ЄС . З огляду на це, законопроект був направлений для експертного аналізу до Офісу підтримки адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу (acquis ЄС) .

17 квітня ц. р. Комітет отримав правовий висновок відповідності законопроекту (№ 11115) зобов’язанням України у сфері європейської інтеграції та праву Європейського Союзу (acquis ЄС) з постатейною таблицею на 49 аркушах (додається). У резюме висновку зазначається, що «законопроект за своєю метою, а саме врегулювання діяльності платформ спільного доступу до інформації, відповідає праву ЄС. Водночас до положень законопроекту є низка зауважень та застережень, викладених у цьому Звіті та Додатку до нього, а також законопроект не враховує деякі положення Регламенту 2022/2065, які повинні бути імplementовані для забезпечення належного регулювання цієї сфери.»

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у наданому висновку, серед іншого, зауважує, що на рівні acquis ЄС пропонувані у законопроекті відносини унормовуються, насамперед, Директивою про електронну комерцію та Законом про цифрові послуги (далі – Регламент 2022/2065). Тому, у контексті необхідності узгодження національного законодавства з acquis ЄС, потрібно враховувати положення наведених нормативно-правових актів вторинного права ЄС.

Прикметно, що Регламент 2022/2065 (п. 13 преамбули) визначає «онлайн-платформи, такі як соціальні мережі в статусі постачальників хостингових послуг, які не тільки зберігають інформацію, надану одержувачами послуги на їх запит, але також поширюють цю інформацію серед громадськості на запит одержувачів послуги. Відповідно і визначений Регламентом (ЄС) 2022/2065 окремий правовий режим діяльності соціальних мереж, месенджерів є відмінним від правового режиму, який застосовується до суб’єктів у сфері медіа, - наголошує, серед іншого, у висновку до законопроекту Міністерство цифрової трансформації України.

Крім того, на думку Міністерства, зазначений законопроект не містить положень, які б визначали різницю між суб’єктами, що підпадають під юрисдикцію України, та суб’єктами поза нею. Наслідком відсутності розмежування є правова невизначеність при виконанні законодавчих вимог не тільки для Національної ради з питань телебачення і радіомовлення як регулятора, але й для самих онлайн-платформ.

Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення рішенням від 11.07.2024 року затвердила аргументовані зауваження до законопроекту з узагальнюючим висновком, що він «потребує доопрацювання шляхом комплексного узгодження із специфікою положень Закону України «Про медіа», законодавством у сфері електронної комерції, електронних комунікацій,

хмарних послуг та відповідних положень європейського законодавства, що регулює цю сферу діяльності».

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації у наданому висновку звертає увагу на те, що пунктом 4 розділу I проекту Закону пропонується внести зміни до статті 11 Закону України «Про хмарні послуги» та викласти абзац другий частини третьої у новій редакції. При цьому автори законопроекту не врахували того, що Законом України від 16 січня 2024 року № 3549-ІХ «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення порядку обробки та використання даних у державних реєстрах для військового обліку та набуття статусу ветерана війни під час дії воєнного стану», який набув чинності 04 квітня 2024 року, були внесені зміни до статті 11 Закону України «Про хмарні послуги» і частину третю викладена у новій редакції, що необхідно врахувати в процесі подальшої роботи над законопроектом.

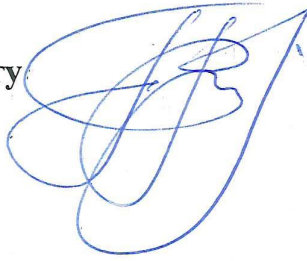
Консолідовані зауваження до законопроекту надіслали до Комітету громадські організації, які працюють в медійній сфері, зокрема, «Лабораторія цифрової безпеки», «Національна асоціація медіа», «Центр демократії та верховенства права» та «Платформа прав людини». Вони вважають зміни до Закону України «Про медіа» суперечливими, такими, що можуть зашкодити євроінтеграційному процесу та пропонують продовжити спільну роботу разом з Міністерством цифрової трансформації, Національною радою, іншими органами державної влади та представниками громадянського суспільства над повноцінною транспозицією та подальшим впровадженням Акту ЄС про цифрові послуги в Україні.

Комітет, зважаючи на суспільний резонанс, викликаний законопроектом, зокрема, щодо закладених у його новелах правових механізмів, які можуть стати інструментом для заборони в Україні популярного месенджера, а також враховуючи важливість для публічного дискурсу фахової експертної оцінки пропонує змінити, 10 липня ц. р. за підтримки Проєкту Ради Європи “Захист свободи слова та свободи медіа в Україні” провів круглий стіл з обговорення законопроекту, у якому взяли участь представники всіх зацікавлених сторін з числа медійників, юристів, громадських медійних організацій, експертів Ради Європи та представників органів державної влади в Україні, відповідальних за інформаційну безпеку.

З урахуванням зазначеного, за результатами обговорення законопроекту Комітет вирішив підтримати концептуальну ідею щодо створення ефективних законодавчих механізмів регулювання діяльності платформ доступу до інформації, які мають облікові записи, канали, тощо, через які поширюється масова інформація та, зважаючи на потребу уточнення окремих положень у зв'язку з новими обставинами та суспільним запитом, а також для опрацювання зауважень і пропозицій центральних органів виконавчої влади, громадських організацій, *створити робочу групу та* напрацювати в рамках Комітету нову редакцію законопроекту на основі основних положень законопроекту № 11115

*та зареєструвати її в якості законопроекту до кінця вересня 2024 року.
Доручити Голові Комітету Потураєву М. Р. очолити зазначену робочу групу.*

Голова Комітету

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and curves, positioned between the text 'Голова Комітету' and 'Микита ПОТУРАЄВ'.

Микита ПОТУРАЄВ